EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1
Titlul proiectului de act normativ

Codul de procedură civilă

Secțiunea a 2-a
Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Actualul sistem procedural reglementat de Codul de procedură civilă, supus unor frecvente intervenții legislative asupra diferitelor instituții, a condus la o aplicare și interpretare neunitară, lipsită de coerență, a legii de procedură civilă, cu repercusiuni asupra duratei, eficienței și finalității actului de justiție.

De-a lungul timpului, între disfuncțiile majore ale justiției din România, cel mai aspru criticată a fost lipsa de celeritate în soluționarea cauzelor, cu toate efectele ei. Dat fiind că procedurile judiciare s-au dovedit deseori greoaie, formaliste, costisitoare și de lungă durată, s-a conștientizat faptul că eficacitatea administrării actului de justiție constă în mare măsură și în celeritatea cu care drepturile și obligațiile consfințite prin hotărâri judecătorești intră în circuitul civil, asigurându-se astfel stabilitatea raporturilor juridice deduse judecății.

Astfel, nerespectarea cerințelor procesului echitabil sub aspectul duratei procedurii ori decurgând din neexecutarea hotărârilor judecătorești, a constituit obiectul mai multor cauze la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (C.E.D.O.) în care este parte România.

Având în vedere cazuistica României la C.E.D.O., deși se poate afirma că durata procedurilor judiciare nu depășește cu mult media europeană în acest domeniu, soluționarea proceselor într-un termen rezonabil a reprezentat și reprezintă o problemă reală și un motiv de preocupare pentru autorități.

Conform Raportului Agentului guvernamental pentru C.E.D.O. pe anul 2007, se semnalează cauze repetitive care pot risca să fie percepute ca probleme proprii sistemului judiciar național. Astfel, pe lângă încălcări ale dreptului de proprietate, se semnalează încălcări ale Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale decurgând din durata procedurii și neexecutarea hotărârilor judecătorești.

Așa fiind, se impune o intervenție legislativă pentru reglementarea complexă și coerentă a procesului civil, constând în măsuri care să aibă drept scop simplificarea și accelerarea procedurilor judiciare. În acest context, se dovedește necesară adoptarea cât mai rapidă a noului Cod de procedură civilă, care să cuprindă dispoziții clare, concentrate în principal pe sporirea celerității soluționării cauzelor, cu impact direct și asupra executării hotărârilor.

2. Schimbări preconizate

Proiectul noului Cod de procedură civilă reprezintă expresia unui efort susținut, desfășurat pe parcursul mai multor ani, care a avut drept scop esențial crearea în materia procesului civil a unui cadru legislativ modern care să răspundă pe deplin imperativelor funcționării unei **justiții moderne**, adaptate așteptărilor sociale, precum și necesității **creșterii calității acestui serviciu public**.

Dispozițiile proiectului noului Cod de procedură civilă urmăresc să răspundă unor deziderate actuale, precum **accesul justițiabililor la mijloace și forme procedurale mai simple și accesibile** și **accelerarea procedurii, inclusiv în faza executării silite**.

În egală măsură, proiectul urmărește să răspundă și exigențelor de previzibilitate a procedurilor judiciare decurgând din *Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale* și, implicit, din cele statuate în jurisprudența C.E.D.O. Urmărind cu rigoare **asigurarea premiselor pentru soluționarea corectă în fond a cauzelor, în cadrul sistemului justiției naționale**, proiectul are în vedere eliminarea deficiențelor care au condus, în multe cazuri, la hotărâri ale C.E.D.O. de condamnare a României, atât pentru soluții judecătorești principial greșite, cât și pentru prejudicii cauzate de durata excesivă a procedurilor judiciare ori pentru lipsa de previzibilitate rezultată din inconsecvența jurisprudenței naționale.

De aceea, proiectul vizează, totodată, şi găsirea unor **remedii pentru eliminarea unei** alte **deficienţe majore a sistemului judiciar român**, şi anume **existenţa unei practici neunitare,** datorată, între alte le, şi incoerenţei şi instabilităţii legislative. Pentru asigurarea pe viitor, a previzibilităţii normei de procedură civilă şi evitarea unor evenimente legislative care să surprindă sau să genereze confuzii atât în rândul justiţiabililor, cât şi al judecătorilor, proiectul Codului de procedură civilă conţine dispoziţii normative clare referitoare la aplicarea legii de procedură, înlocuind principiul actual al **aplicării imediate** a noii norme procedurale cu acela potrivit căruia dispoziţiile noii legi de procedură civilă se aplică numai pentru procesele şi executările silite *începute* după intrarea în vigoare a acesteia. Principiul este detaliat prin câteva dispoziţii univoce referitoare la legea aplicabilă în caz de casare cu trimitere, în cazul administrării probelor şi în cazul exercitării căilor de atac, situaţii în care **legea veche supravieţuieşte** alături de legea nouă, rămânând sub imperiul ei cauzele aflate în curs de soluţionare la data intrării în vigoare a legii noi.

Proiectul conţine, totodată, şi prevederi referitoare la teritorialitatea legii de procedură.

Prin Hotărârea Guvernului nr.1527/2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 889 din 27 decembrie 2007 au fost aprobate ***Tezele prealabile ale proiectului Codului de procedură civilă.***

Aşa cum se precizează în acest document de principiu, în activitatea de elaborare a proiectului noului cod s-au avut in vedere concepţiile moderne privind desfăşurarea procesului civil, rolul si atribuţiile participanţilor la acest proces, în centrul atenţiei situându-se, desigur, preocuparea pentru **recunoaşterea şi clarificarea, într-un termen optim şi previzibil, a drepturilor şi intereselor legitime deduse judecăţii**.

Urmărind construcţia unei proceduri civile moderne şi echilibrate, proiectul se concentrează în mod deosebit asupra măsurilor de natură să accelereze obţinerea răspunsului judecătoresc într-un anumit termen, cu respectarea, în egală măsură, a drepturilor procedurale ale părţilor şi principiilor fundamentale ale procesului civil.

Dată fiind preocuparea esenţială de **asigurare a celerităţii soluţionării cauzelor,** concomitent cu **îmbunătăţirea calităţii actului de justiţie**, soluţiile legislative propuse urmăresc să răspundă, atât în mod direct, cât şi prin efectele preconizate, acestui imperativ, indiferent că este vorba despre resistematizarea etapelor procesului civil în aşa fel încât să conducă la un dialog judiciar, în termeni clari şi oneşti, de simplificarea formelor procedurale ori modificarea competenţei materiale a instanţelor judecătoreşti odată cu reaşezarea sistemului căilor de atac sau, în fine, de măsuri de natură să ducă la responsabilizarea părţilor din proces. Tot astfel, în scopul degrevării instanţelor de judecată, ceea ce ar avea consecinţe nemijlocite asupra duratei de desfăşurarea a procedurilor judiciare, proiectul prevede în sarcina judecătorului obligaţia de a îndruma părţile din proces spre folosirea procedurii medierii, ca mijloc alternativ de soluţionare a litigiilor, pe durata desfăşurării acestei proceduri judecata fiind suspendată. Pe aceeaşi linie se înscriu şi reglementarea recursului ca veritabilă cale extraordinară de atac, exercitată doar în cazuri excepţionale în care legalitatea a fost înfrântă, cu regândirea actualelor motive de recurs în sensul restrângerii lor şi eliminării motivelor formale, fără impact asupra legalităţii, precum şi noua procedură a contestaţiei privind tergiversarea procesului.

Măsuri conţinute de proiect care concură la atingerea principiilor generale amintite

A. Reglementarea în mod expres, a principiilor fundamentale ale procesului civil:

- *funcţionarea justiţiei ca serviciu public;*
- *dreptul la un proces echitabil, în termen optim şi previzibil;*
- *principiul celerităţii;*
- *principiul legalităţii;*
- *principiul egalităţii;*
- *principiul disponibilităţii;*
- *principiul bunei-credinţe;*
- *principiul dreptului la apărare;*
- *principiul contradictorialităţii;*
- *principiul oralităţii;*
- *principiul nemijlocirii;*
- *principiul publicităţii;*
- *principiul continuităţii;*

- *principiul rolului activ al judecătorului.*

Până în prezent, principiile procesului civil erau în mare parte deduse din reglementarea constituțională, din interpretarea unor texte aflate în diverse cărți ale Codului de procedură civilă, fiind mai curând o creație doctrinară, sancționată jurisprudențial, decât un act de voință expres al legiuitorului; or proiectul realizează coagularea acestor principii configurate în timp.

B. Reașezarea competenței materiale, astfel încât să conducă atât la apropierea justiției de cetățean, cât și la o justiție previzibilă prin unitatea soluțiilor jurisprudențiale

- **judecătoria** va fi competentă să judece **cauzele de valoare mică și/sau de complexitate redusă, dar de o mare frecvență în practică;**
- **tribunalul** va deveni **instanță cu plenitudine de competență pentru judecata în fond în primă instanță;**
- **curtea de apel** va judeca în principal **apelurile,** astfel încât să existe concordanță între denumirea și competența sa și pentru a înlătura situația din reglementarea actuală, potrivit căreia curțile de apel judecă mai ales recursuri;
- **Înalta Curte de Casație și Justiție** va deveni **instanță de recurs de drept comun**, astfel încât să își îndeplinească rolul constituțional de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii la nivel național;
- au fost introduse prevederi care să asigure o **modalitate unitară de a evalua obiectul cererii**, astfel încât stabilirea competenței după valoare să capete o soluționare rațională și consecventă.

C. Procedura de citare și comunicare a actelor procedurale

Se propune **eficientizarea procedurii de citare și comunicare a actelor procedurale**, adaptarea ei la noile realități, în scopul asigurării soluționării într-un termen optim și previzibil a cauzelor, cu respectarea principiilor fundamentale ale procesului civil: **contradictorialitatea** și **dreptul la apărare**. În afara modalităților „clasice" de comunicare prin agenți procedurali sau alți salariați ai instanței, ori prin poștă, va fi posibilă, la cererea părții interesate și pe cheltuiala acesteia, și **comunicarea prin executori judecătorești** sau **prin servicii de curierat rapid.** De asemenea, citarea și comunicarea altor acte de procedură se vor putea face de grefa instanței și prin mijloace tehnice moderne de comunicare, precum **telefax, poștă electronică** sau prin orice alte **mijloace care asigură transmiterea textului și confirmarea primirii acestuia**.

D. Procedura contencioasă

D.1. Procedura în fața primei instanțe

Prin proiect sunt propuse soluții legislative inovatoare, subsumate dezideratului soluționării cauzelor într-un termen optim și previzibil, ce au în vedere tehnicizarea procedurii desfășurate în fața instanței de judecată, care să conducă, pe cât posibil, și la eliminarea interpretărilor jurisprudențiale contradictorii.

Astfel, cu titlu de noutate, valorificând cele statuate în doctrină, și urmând modelul reglementării franceze, proiectul propune definirea acțiunii civile, ca fiind ansamblul mijloacelor procesuale prevăzute de lege pentru protecția dreptului subiectiv pretins de către una dintre părți sau a unei alte situații juridice, precum și pentru asigurarea apărării părților în proces, stabilind în mod expres condițiile de exercitare a acțiunii civile. Sunt definite și riguros delimitate cererile care pot fi adresate instanței în cursul procesului, clasificare ce prezintă deosebită importanță pentru stabilirea regimului juridic aplicabil, element de interes practic nemijlocit pentru participanții la proces.

Au fost **perfecționate soluțiile legislative privind sesizarea instanței**, astfel încât, între momentul introducerii cererii de chemare în judecată și punerea ei pe rolul instanței se va interpune o fază premergătoare activității de judecată propriu-zise, care are drept scop regularizarea cererii de chemare în judecată și presupune realizarea unei **corespondențe scrise numai cu autorul cererii de chemare în judecată**, în vederea acoperirii tuturor eventualelor lipsuri ale acesteia; această fază se va finaliza:

- fie prin conformarea la cerințele stabilite, conform legii, de instanță și fixarea primului termen de judecată, cu citarea pârâtului,

- fie, în cazul în care obligațiile privind completarea sau modificarea cererii nu sunt îndeplinite, prin anularea cererii, printr-o încheiere dată în camera de consiliu.

Așa fiind, declanșarea propriu-zisă a procesului civil va fi condiționată de existența unei cereri de chemare în judecată care îndeplinește toate condițiile de formă și de fond prevăzute de lege pentru **sesizarea reglementară a instanței de judecată**. Înainte de a se stabili **primul termen de judecată** - ce va deveni momentul de referință în declanșarea procesului și va înlocui conceptul *primei zile de înfățișare*, preluând funcțiile acesteia - și de a fi comunicată pârâtului, cererea de chemare în judecată va fi supusă unui **filtru „administrativ" al completului,** aleatoriu stabilit, și unei proceduri de completare și corectare a lipsurilor cererii, în termenul stabilit de instanță. În acest fel, se va evita comunicarea către partea cealaltă a unor cereri informe, precum și punerea pe rolul instanțelor, a unor asemenea cereri, care, dacă li s-ar da curs, ar conduce la tergiversarea judecății și la cheltuieli inutile, în special în sarcina părții adverse.

Au fost **resistematizate etapele procesului civil** - ***etapa scrisă***, ***cercetarea procesului*** și ***dezbaterea în fond a procesului,*** astfel încât să crească eficiența activității de judecată și să se reducă durata procesului civil, cu asigurarea tuturor garanțiilor procesuale. Cu titlu de noutate, proiectul noului Cod de procedură civilă prevede **împărțirea fazei judecății în primă instanță în două etape**:

- **cercetarea procesului**, care se desfășoară **în camera de consiliu** - dând expresie caracterului preponderent privat al drepturilor și intereselor disputate în procesul civil - și în cadrul căreia se îndeplinesc, în condițiile legii, actele de procedură, se rezolvă excepțiile procesuale și se administrează probele;
- **dezbaterea în fond a procesului**, care urmează a avea loc **preponderent în ședință publică**, dacă părțile nu convin altfel. În cadrul acestei etape procesuale, părțile au posibilitatea să dezbată în contradictoriu împrejurările de fapt și temeiurile de drept invocate de ele sau puse în discuție, din oficiu, de către instanța de judecată. Pentru a da expresie dreptului la viață privată sau ordinii publice ori pentru ocrotirea unor categorii speciale de subiecte de drept, se prevede posibilitatea desfășurării în întregime a procesului fără prezența publicului.
- Subsumat scopului general al proiectului de respectare a principiului celerității în soluționarea cauzelor, proiectul cuprinde o serie de **măsuri** importante în acest sens. Astfel, judecătorul, ținând cont de circumstanțele concrete ale speței, la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate și după ascultarea acestora, va estima durata necesară pentru cercetarea procesului, astfel încât acesta să fie soluționat într-un termen optim și previzibil. Durata astfel estimată va fi consemnată în încheiere, dar poate fi reconsiderată pe parcursul desfășurării procedurii, pentru motive temeinice și tot cu ascultarea părților. Totodată, ca regulă, în cursul cercetării procesului, judecătorul fixează termene scurte, de la o zi la alta, termenele cu o durată mai mare putând fi acordate numai dacă circumstanțele momentului o impun. Tot în scopul asigurării celerității, judecătorul poate stabili pentru toți participanții la proces îndatoriri procesuale referitoare la administrarea probelor și poate întreprinde orice alte demersuri necesare soluționării cauzei, având, de asemenea, posibilitatea de a dispune încunoștințarea participanților la proces despre măsurile luate prin mijloace moderne care asigură comunicarea rapidă a informațiilor. Măsurile expuse au rolul de a responsabiliza atât părțile și participanții la proces, disciplinând atât conduita procesuală a acestora cât și activitatea judecătorului cauzei și instituind, în același timp, o prezumție de predictibilitate în ceea ce privește durata soluționării cauzei.

Proiectul noului Cod de procedură civilă prevede expres **regula continuității membrilor completului pe tot parcursul judecății** – ca un mijloc de a asigura continuitatea și coerența în cercetarea procesului, de responsabilizare a judecătorilor pentru modul de soluționare a cauzei și de sporire a încrederii în actul de justiție.

În **materia probelor** se propune realizarea unei **unificări de reglementare**, în sensul de fi cuprinse în noul Cod de procedură civilă nu numai prevederile referitoare la **administrarea probelor**, ci și cele care privesc **admisibilitatea** acestora, aspecte care, în prezent, sunt reglementate în Codul civil. Au fost cuprinse dispoziții vizând admisibilitatea ca probe a înscrisurilor pe suport electronic, a copiilor făcute pe microfilme, a contractelor încheiate pe formulare tipizate sau standardizate, a biletelor, tichetelor și altor asemenea documente, imprimate sau neimprimate, utilizate la încheierea unor contracte și care vor avea regimul înscrisului sub semnătură privată.

Totodată, se propune păstrarea actualei **proceduri a administrării probelor de către avocaţi**, care, în noul context legislativ, poate reprezenta, ca manifestare a dreptului de dispoziţie al părţilor, o alternativă la modalitatea clasică de administrare de către instanţă a probelor. Această procedură, care este reglementată şi *de lege lata*, fără a fi încă frecvent utilizată, îşi va găsi aplicabilitatea în timp, pe măsura creşterii încrederii justiţiabililor în eficienţa sa, precum şi în responsabilitatea celor chemaţi să o îndeplinească.

Au fost instituite unele **reguli şi mecanisme procedurale pentru eficientizarea procedurii şi asigurarea soluţionării cu celeritate a procesului**:

- se accentuează **caracterul excepţional al amânărilor** pe care le poate acorda instanţa de judecată, fie prin învoiala părţilor, fie pentru lipsă de apărare, înlăturându-se, prin ansamblul soluţiilor legislative propuse, posibilitatea părţilor de a solicita şi obţine amânări repetate nejustificate, care duc la încărcarea rolului instanţei şi afectarea serviciului public al justiţiei;
- s-a propus ca, spre deosebire de regulile actuale privind invocarea excepţiilor, necompetenţa de ordine publică să nu poată fi invocată, atât de părţi cât şi de instanţa de judecată din oficiu, decât la primul termen de judecată la care părţile sunt legal citate şi exclusiv în faţa primei instanţe; soluţia propusă dă expresie prevalenţei interesului în soluţionarea cu celeritate a procesului, în raport cu formalismul regulilor de competenţă, dar şi ideii de responsabilizare a părţilor pentru clarificarea, în termen cât mai scurt, a elementelor procesuale cu efect dirimant;
- norme riguroase privind **strămutarea** cauzelor şi **recuzarea** judecătorilor, instrumente procesuale folosite în prezent cel mai adesea pentru tergiversarea proceselor; se sistematizează motivele de incompatibilitate şi de recuzare, astfel încât instituţia incompatibilităţii să înglobeze toate aceste cazuri, mijloacele procesuale de invocare a incompatibilităţii fiind abţinerea şi recuzarea. În scopul împiedicării deturnării mijloacelor procesuale puse la dispoziţia părţilor de la scopul pentru care acestea au fost instituite, s-a propus să nu se poată cere decât recuzarea judecătorilor care fac parte din complet, cu indicarea, pentru fiecare, în mod individual, a motivelor de recuzare, iar formularea cererii de recuzare nu va mai întrerupe cursul procesului, urmând ca hotărârea prin care s-a admis recuzarea să arate şi în ce măsură sunt menţinute actele procesuale efectuate de magistratul recuzat. De asemenea, s-a ales soluţia atacării hotărârii prin care s-a respins recuzarea numai de către părţi şi doar odată cu exercitarea căii de atac împotriva soluţiei dată asupra fondului.
- se propune o **nouă concepţie** privind **termenul în cunoştinţă**, bazată pe **responsabilizarea justiţiabilului pentru propriul proces**, în conformitate şi cu principiul disponibilităţii, care guvernează procesul civil. Se va da un **sens mai larg noţiunii de termen în cunoştinţă**, astfel încât să includă **orice situaţie în care se poate prezuma că partea a primit citaţia şi cunoaşte termenul**. În acest fel:
  - costurile procesului vor scădea, prin evitarea citării la fiecare termen a părţilor;
  - durata procesului se va reduce odată cu eliminarea termenelor la care, în prezent, procedura nu este îndeplinită, cu toate că partea, citată la termenele anterioare, are cunoştinţă despre existenţa procesului;

În ceea ce priveşte stabilirea cadrului procesual, proiectul păstrează formele actuale de introducere în cauză a altor persoane, dar sporeşte rolul activ şi posibilităţile de apreciere ale judecătorului, care va putea dispune, chiar împotriva voinţei părţilor, introducerea forţată în proces a unei alte persoane. Este o derogare de la principiul disponibilităţii, introdusă pentru eficientizarea judecării unitare, nu numai a raportului juridic dedus soluţionării prin voinţa reclamantului şi/sau a pârâtului, dar şi a altor raporturi juridice aflate în strânsă legătură cu cel iniţial, în scopul evitării litigiilor ulterioare. Condiţiile în care judecătorul va putea dispune introducerea forţată a unui terţ în proces sunt aceleaşi cu cele specifice fiecărei forme de intervenţie forţată aflate la îndemâna părţilor; practic, nu este o formă distinctă de intervenţie forţată, ci doar se lărgeşte sfera celor care pot iniţia o astfel de lărgire a cadrului procesual. Introducerea forţată în cauză, din oficiu, poate fi dispusă numai până la terminarea cercetării procesului în faţa primei instanţe. În cazul în care necesitatea luării acestei măsuri este constatată cu ocazia deliberării, cauza se va repune pe rol. Judecătorul poate lua o astfel de măsură şi în procedura necontencioasă.

Prin proiect se instituie o **procedură specială**, de sine-stătătoare, îndreptată împotriva încălcării dreptului la soluţionarea procesului într-un termen optim şi previzibil: **contestaţia privind tergiversarea procesului.** Potrivit noii proceduri, conforme cu deciziile C.E.D.O. care au sancţionat lipsa mijloacelor

legale de a acționa în cazul depășirii termenului rezonabil de soluționare a cauzei, partea care consideră că pricina este tergiversată va putea solicita luarea măsurilor legale pentru ca această situație să fie înlăturată.

Procedura va avea **caracter incidental** și se va desfășura în fața instanței învestite cu soluționarea cauzei, care se va pronunța prin încheiere; împotriva încheierii se va putea introduce o cale de atac la instanța superioară. În soluționarea acesteia, instanța ierarhic superioară nu va putea oferi dezlegări asupra unor probleme de fapt sau de drept care să anticipeze modul de soluționare a cauzei sau care să aducă atingere libertății judecătorului cauzei de a hotărî în cauza dedusă judecății. Pentru a nu exista riscul ca o astfel de procedură să devină, ea însăși, un mijloc de tergiversare a procesului, abuzul în exercitarea acestei căi procedurale va fi sancționat.

D.2. Căile de atac

D.2.1. Regimul general al căilor de atac

Proiectul noului Cod de procedură civilă introduce **noi reglementări cu caracter general referitoare la căile de atac**, care includ enumerarea acestora, prevederea expresă a principiului legalității căilor de atac, precum și clasificarea lor în căi ordinare și căi extraordinare.

Sunt consacrate legislativ **regula unicității căii de atac** și **ordinea exercitării căilor de atac** - recunoscute deja în doctrină și jurisprudență -, fapt ce va avea drept consecință imposibilitatea exercitării unei căi extraordinare de atac înainte de exercitarea apelului. În cazul în care părțile convin în mod expres, **hotărârea susceptibilă de apel va putea fi atacată direct cu recurs**, dar numai pentru încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material.

D.2.2. Apelul

Apelul va rămâne **singura cale de atac ordinară cu caracter devolutiv, având ca obiect, de regulă, controlul judecății asupra fondului cauzei**. Se propune reglementarea unor aspecte noi, precum **mărirea duratei termenului de apel**, ca regulă generală, **de la 15 la 30 de zile** - pentru a permite redactarea în bune condiții a cererii de exercitare a apelului -, consacrarea posibilității regularizării cererii de apel, obligativitatea întâmpinării, îndatorirea apelantului de a răspunde la întâmpinare.

Se propune instituirea unei distincții clare între apelul principal, apelul incident și apelul provocat - înlăturându-se noțiunea inadecvată de "aderare la apel" -, stabilindu-se, încă de la primul termen, cadrul procesual în care va avea loc judecata în apel.

În ceea ce privește **soluțiile** pe care le poate pronunța instanța de apel, viitorul Cod de procedură civilă realizează o nuanțare precisă a acestora, în strânsă legătură cu motivele de apel invocate, precum și cu limitele efectului devolutiv determinate de ceea ce s-a supus judecății în fața primei instanțe. Astfel, instanța de apel poate păstra hotărârea atacată, situație în care, după caz, va respinge, va anula apelul ori va constata perimarea lui. În cazul în care apelul este admis, instanța poate anula ori, după caz, schimba în tot sau în parte hotărârea apelată, reținând cauza spre judecare sau, trimițând-o spre rejudecare primei instanțe sau altei instanțe egale în grad cu aceasta din aceeași circumscripție, în cazul în care părțile au solicitat în mod expres luarea acestei măsuri prin cererea de apel ori prin întâmpinare. De asemenea, instanța de apel poate trimite cauza spre soluționare instanței competente sau altui organ cu activitate jurisdicțională, ori poate reține cauza spre soluționare când constată că are competența să judece în primă instanță.

D.2.3. Recursul

Modificări de substanță sunt propuse în materia **recursului,** pentru ca acesta să fie, într-adevăr, o **cale extraordinară de atac, exercitată esențialmente doar în cazurile excepționale** în care legalitatea a fost înfrântă:

- potrivit noii reglementări, recursul urmărește să supună Înaltei Curți de Casație și Justiție **examinarea**, în condițiile legii, a **conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile** în concret, aceasta fiind una dintre modalitățile prin care se asigură o practică judiciară unitară la nivelul întregii țări;
- **competența** de soluționare a recursului va reveni, ca regulă, **Înaltei Curți de Casație și Justiție**, fiind prevăzute expres hotărârile care pot fi atacate cu recurs, hotărârile sustrase recursului, precum și un număr limitat de cazuri în care recursul se va judeca de instanța

ierarhic superioară celei care a pronunțat hotărârea recurată (în situația unor hotărâri simple, cum ar fi cele care constată perimarea, dispun suspendarea etc.);

- se propune **mărirea duratei termenului de recurs de la 15 la 30 de zile**, pentru a se asigura timpul necesar formulării unei cereri de recurs riguros fundamentate și redactate corect din punct de vedere formal;
- ca element de noutate, se propune ca **redactarea cererii de recurs**, precum și **exercitarea și susținerea recursului** să se realizeze **numai prin avocat sau consilier juridic**, urmărindu-se în acest fel, impunerea unei rigori și discipline procesuale și evitarea introducerii unor recursuri în mod abuziv, în scop de șicană, sau informale, care nu se încadrează riguros în motivele de recurs; este o regulă care corespunde, în același timp, și noii viziuni propuse asupra recursului, având în vedere specificul acestei căi extraordinare de atac, reflectat în condițiile de exercitare, în procedura, precum și în motivele de recurs, limitativ circumscrise respectării legalității;
- au fost regândite **motivele de exercitare a recursului**, prin **reducerea acestora** și **impunerea unor condiții stricte de exercitare**, astfel încât acestea să vizeze exclusiv legalitatea hotărârii și nu chestiuni de fapt, cu precizarea că aceste motive pot fi primite numai dacă nu au putut fi invocate pe calea apelului sau în cursul judecării apelului ori, deși au fost invocate în apel, au fost respinse sau instanța a omis să se pronunțe asupra lor;
- s-a propus, de asemenea, **reintroducerea procedurii de filtrare a recursurilor** care sunt de competența Înaltei Curți de Casație și Justiție, procedură de natură să asigure controlul de legalitate al instanței supreme numai în cazuri temeinic justificate. Totodată, pentru o practică consecventă și conformă standardelor europene, în cadrul procedurii de filtrare, în raportul asupra cauzei se vor expune jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale, jurisprudența C.E.D.O. și a instanțelor comunitare, precum și poziția doctrinei în problema de drept vizată;
- ca principiu, recursul a rămas nesuspensiv de executare, fiind detaliate prevederile referitoare la competența de soluționare a cererii de suspendare, în funcție de momentul la care este formulată în raport cu transmiterea dosarului la instanța de recurs. Astfel, cererea de suspendare se judecă de către un de un complet anume constituit, format din 3 judecători, în condițiile legii, în cazul în care cererea s-a depus înainte de ajungerea dosarului la instanța de recurs, ori de completul de filtru, după desemnarea acestuia; în cazul în care s-a fixat termen în ședință publică, cererea de suspendare se soluționează de completul care judecă recursul pe fond. În mod corespunzător, a fost eliminată posibilitatea președintelui instanței de a dispune asupra suspendării;
- cât privește soluțiile pe care le poate pronunța instanța de recurs, prin noua reglementare **a fost eliminată soluția modificării hotărârii în caz de admitere a recursului**, care este incompatibilă cu noua concepție asupra recursului.

D.2.4. Contestația în anulare și revizuirea

- proiectul noului Cod de procedură civilă menține reglementarea actuală privitoare la contestația în anulare și revizuire, cu clarificarea unor aspecte terminologice și valorificarea unor principii dezvoltate de jurisprudență și doctrină;
- cu titlu de noutate, noua reglementare instituie posibilitatea exercitării revizuirii în cazul în care, după ce hotărârea judecătorească a devenit definitivă, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra excepției de neconstituționalitate invocate în acea cauză, declarând neconstituțională prevederea care a făcut obiectul acelei excepții. Acest **nou caz de revizuire** va fi complementar unei viitoare reglementări a procedurii de soluționare a excepțiilor de neconstituționalitate, în care se impune eliminarea soluției suspendării cauzei, aflate pe rolul instanței judecătorești, pe perioada soluționării acestei excepții (soluție care a transformat excepția de neconstituționalitate într-un mijloc de șicană procesuală, utilizat mai ales pentru tergiversarea soluționării cauzelor;
- în sfârșit, se consacră posibilitatea exercitării revizuirii și în cazul hotărârilor judecătorești care nu evocă fondul, în cazurile și în condițiile expres prevăzute de lege.

D.2.5. Mecanisme procedurale pentru asigurarea unei practici judiciare unitare:

D.2.5.1. Recursul în interesul legii

Reglementarea recursului în interesul legii va fi substanțial modificată prin:

- lărgirea categoriei de persoane care pot sesiza Înalta Curte de Casație și Justiție (de exemplu, dobândesc calitate procesuală activă **colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție** și **Avocatul Poporului**),
- instituirea unor reglementări care detaliază procedura de soluționare:
  - desemnarea judecătorilor raportori;
  - obligativitatea consultării jurisprudenței și a doctrinei;
  - solicitarea opiniei unor specialiști în materie;
  - întocmirea raportului și a proiectului soluției ce se propune a fi dată în recursul în interesul legii;
  - comunicarea în timp util a raportului către judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție;
  - obligativitatea motivării deciziei în termen scurt (și anume în 30 zile de la data pronunțării) și a publicării în termen de 15 zile de la motivare .

D.2.5.2. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor probleme de drept

Prin proiectul noului Cod de procedură civilă se propune crearea unui **nou mecanism pentru unificarea practicii judiciare** care să contribuie, alături de recursul în interesul legii, la transformarea jurisprudenței românești într-una predictibilă, care să răspundă așteptărilor rezonabile ale justițiabililor și, totodată, să conducă la scurtarea procesului, prevenind parcurgerea tuturor căilor de atac. Astfel:

- această procedură presupune, în linii generale, **solicitarea rezolvării de principiu a unei probleme de drept de care depinde soluționarea unei cauze, problemă de drept care nu a fost dezlegată unitar în practica instanțelor;**
- solicitarea se adresează Înaltei Curți de Casație și Justiție de către judecătorul învestit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, din oficiu sau la cererea părților;
- pentru asigurarea eficacității acestui nou mecanism, decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție va avea **caracter obligatoriu atât pentru instanța ce a adresat solicitarea de dezlegare a problemei de drept, cât și pentru toate celelalte instanțe.**

E. Procedura necontencioasă

În legătură cu procedura necontencioasă, pot fi sintetizate următoarele reglementări mai importante:

- **reglementarea expresă a competenței** în materie necontencioasă;
- instituirea unor reguli privind **judecarea în camera de consiliu**, cu **posibilitatea instanței de a dispune**, chiar din oficiu, **orice măsuri utile cauzei**;
- prevederea numai a căii de atac a apelului;
- se păstrează soluția potrivit căreia, în această materie, **hotărârile nu au putere de lucru judecat**;
- instituirea unor **reguli procedurale speciale privind eliberarea de copii de pe hotărâri și de pe alte înscrisuri** și **regimul încheierilor pentru eliberarea unor bunuri.**

F. Arbitrajul

Prin proiectul noului Cod de procedură civilă se propune transformarea acestei proceduri alternative de soluționare a litigiilor într-una atractivă, suplă și modernă care, prin flexibilitate și celeritate, să aibă efecte benefice în sensul reducerii volumului de activitate al instanțelor judecătorești.

Dintre reglementările propuse prin proiectul noului Cod de procedură civilă menite să faciliteze recursul la această formă de "justiție privată" pot fi amintite următoarele:

- modificarea criteriilor de delimitare a sferei litigiilor care pot face obiectul arbitrajului, fiind eliminată referirea la litigiile patrimoniale, care a creat probleme în practică;
- litigiile în care sunt părți persoanele juridice de drept public pot fi soluționate prin arbitraj;

- consacrarea unei instanţe unice - tribunalul de la locul arbitrajului -, competentă să intervină pentru a soluţiona problemele ce se pot ivi în organizarea şi desfăşurarea arbitrajului;
- eliminarea condiţiei cetăţeniei române pentru arbitri;
- trimiterea la dreptul comun în materia incompatibilităţii pentru a nu se întrerupe cursul arbitrajului prin cereri abuzive de recuzare;
- reglementarea mai precisă a sancţiunii caducităţii arbitrajului pentru depăşirea termenului de soluţionare a litigiului;
- trimiterea expresă la principiile fundamentale ale procesului civil, care se aplică şi arbitrajului în măsura în care sunt compatibile cu acesta;
- reglementarea mai precisă a modului în care tribunalul arbitral îşi verifică din oficiu competenţa şi propunerea ca hotărârea prin care se declară necompetent să nu fie supusă nici unei căi de atac, pentru a favoriza soluţionarea rapidă a litigiului;
- eliminarea obligativităţii ca deliberarea asupra pronunţării hotărârii arbitrale să aibă loc cu participarea personală a tuturor arbitrilor;
- stabilirea competenţei curţii de apel de a judeca acţiunea în anulare a hotărârii arbitrale;
- reglementarea caracterului definitiv al hotărârii curţii de apel, pronunţate în acţiunea în anulare.

G. Executarea silită

Scopul noii reglementări procesual-civile în materia executării silite constă în **executarea promptă şi efectivă a titlurilor executorii** obţinute în cadrul procesului de fond ori, după caz, recunoscute ca atare de lege sau consfinţite de instanţa judecătorească, în condiţiile respectării stricte a drepturilor procesuale ale părţilor, atât ale creditorului şi debitorului, cât şi ale oricărei alte persoane interesate.

G.1. Dispoziţii generale privind executarea silită

Dintre **principalele noutăţi de fond** propuse în materia executării silite, sunt de amintit următoarele:

- instituirea **caracterului de drept comun în materia executărilor silite de orice fel** a reglementărilor propuse în proiectul noului Cod de procedură civilă;
- consacrarea, pentru prima dată în dreptul nostru, în mod expres, a regulii de principiu privind **respectarea dreptului la un proces echitabil şi în faza executării silite** prin instituirea **obligaţiei statului de a asigura executarea promptă şi efectivă a oricărui titlu executoriu,** precum şi a **răspunderii acestuia pentru repararea prejudiciului suferit** din cauza neîndeplinirii obligaţiilor ce îi incumbă;
- consacrarea **competenţei generale a executorului judecătoresc** de a efectua executarea silită, în scopul asigurării unei reglementări unitare şi uniforme în materia executării silite a titlurilor executorii emise în materia raporturilor civile şi a altor raporturi asimilate. Totodată, trebuie menţionată şi reglementarea **modului de soluţionare a conflictelor de competenţă** dintre executorii judecătoreşti, precum şi dintre aceştia şi alte organe de executare anume prevăzute de lege;
- **delimitarea judicioasă a categoriilor de hotărâri** - ***hotărâri definitive şi hotărâri executorii*** -, renunţându-se la categoria hotărârilor „irevocabile", care pe plan european nu este cunoscută şi care este susceptibilă de confuzii în practică, creând dificultăţi în stabilirea statutului unor hotărâri susceptibile de a fi atacate pe calea unei căi extraordinare de atac;
- introducerea unor reglementări noi privind **subiectele de drept participante la procedura executării silite**: părţile, terţii garanţi, creditorii intervenienţi, instanţa de executare, organele de executare, agenţii forţei publice, martorii asistenţi şi alţi participanţi. În acest sens, trebuie semnalate reglementările de fond cu caracter de noutate privind, printre altele, drepturile şi obligaţiile părţilor, statutul procesual al terţilor care au garantat personal sau cu bunuri proprii executarea obligaţiei cuprinse în titlul executoriu, rolul şi actele instanţei de executare;
- **consolidarea rolului Ministerului Public în faza executării silite**, prin instituirea îndatoririi acestuia de a sprijini, în condiţiile legii, executarea hotărârilor judecătoreşti şi a altor titluri executorii;

- introducerea unor reglementări noi privind **actele organelor de executare** săvârşite în cursul executării silite, potrivit cărora unele dintre măsurile luate de organul de executare, cum ar fi cele privind începerea, amânarea, suspendarea şi încetarea executării, eliberarea sau distribuirea sumelor obţinute din executare, **vor fi dispuse prin încheieri executorii**, date cu sau fără citarea părţilor, care vor putea fi atacate cu **contestaţie la executare** la instanţa competentă. Această nouă formalitate prezintă avantajul că în cazul dat **exercitarea contestaţiei provoacă controlul judecătoresc prealabil** - de exemplu asupra încheierii de încuviinţare a executării - şi, implicit, asupra legalităţii măsurii;
- introducerea unor soluţii legislative noi privind **intervenţia altor creditori**, fiind reglementate condiţiile generale şi efectele intervenţiei, în cadrul urmăririi silite, a altor creditori ai debitorului, indiferent dacă aceştia au sau nu un titlu executoriu sau, după caz, sunt ori nu creditori garantaţi sau privilegiaţi, în scopul de a realiza un echilibru între interesele creditorilor urmăritori şi cele ale creditorilor care doresc să intervină în cursul unei urmăriri pentru a face acte de executare sau doar pentru a participa la distribuirea sumelor rezultate din urmărire, conform ordinii de preferinţă a creanţelor prevăzută de lege. S-a urmărit, pe de o parte, apărarea intereselor creditorilor care au pornit urmărirea silită de a nu fi surprinşi şi nici forţaţi să reia urmărirea în cazul în care din sumele încasate în urma valorificării bunurilor urmărite creanţele acestora n-ar putea fi acoperite, iar, pe de altă parte, conservarea dreptului celorlalţi creditori chirografari ai debitorului de a putea participa la urmărire şi, mai ales, la distribuirea sumelor obţinute din valorificarea bunurilor urmărite, în vederea împărţirii acestora proporţional cu valoarea creanţelor fiecăruia;
- introducerea unor reglementări noi privind **amânarea** şi **restrângerea executării silite**;
- **împlinirea termenului de prescripţie** a dreptului de a obţine executarea silită va avea ca **efecte pierderea puterii executorii a titlului executoriu** şi **stingerea dreptului de a obţine executarea silită**. În cazul hotărârilor judecătoreşti, **dacă dreptul material la acţiune este imprescriptibil sau nu s-a prescris, creditorul va putea obţine un nou titlu executoriu, pe calea unui nou proces, fără a i se putea opune excepţia autorităţii de lucru judecat**;
- reglementări noi privind **depunerea cu afectaţiune specială**, fiind consacrate condiţiile generale şi extrem de riguroase privind depunerea sau consemnarea sumelor pentru care se face urmărirea de către debitor, făcută în scopul opririi sau, după caz, al desfiinţării executării. Se urmăreşte prin aceasta să se limiteze drastic posibilitatea de tergiversare a finalizării acestei faze a procesului civil prin recurgerea la diferite mijloace dilatorii ori nejustificate, punând în pericol drepturile creditorului recunoscute prin titlul executoriu.

Proiectul noului Cod de procedură civilă realizează şi o **sistematizare riguroasă a materiei executării silite**, care ţine cont de cele două forme de executare, respectiv urmărirea silită indirectă asupra tuturor bunurilor debitorului, prin sechestrarea, poprirea şi vânzarea lor, pe de o parte, şi executarea silită directă, prin predarea silită a bunurilor aparţinând creditorului, dar aflate în mâinile debitorului, pe de altă parte.

G.2. Executarea silită indirectă

G.2.1. Urmărirea silită mobiliară

- au fost incluse în categoria **bunurilor insesizabile în mod absolut** şi **obiectele indispensabile persoanelor cu handicap sau destinate îngrijirii bolnavilor**, precum şi **amintirile personale şi de familie**;
- reglementarea riguroasă a **modalităţilor de valorificare a bunurilor mobile** supuse executării silite: vânzarea amiabilă făcută de debitor cu acordul creditorului, vânzarea directă săvârşită de executor fără licitaţie publică, vânzarea titlurilor de valoare şi a unor bunuri cu regim de circulaţie special, vânzarea la licitaţie publică;
- în vederea multiplicării posibilităţii de participare la licitaţie a unui număr cât mai mare de licitatori, au fost diversificate modalităţile de realizare a publicităţii vânzării prin ziare şi alte publicaţii de specialitate, inclusiv prin pagini de internet destinate vânzării unor bunuri de genul celor scoase la vânzare silită;

- cât priveşte poprirea, au fost reglementate, în mod amănunţit, efectul înfiinţării popririi, publicitatea popririi şi procedura de validare – sumar reglementată în Codul de procedură civilă în vigoare, precum şi chestiunea desfiinţării popririi şi radierii acesteia din registrele de publicitate, nerezolvată în prezent;
- reintroducerea dispoziţiilor privind **urmărirea veniturilor generale ale imobilelor**, ţinându-se seama de noul sistem de publicitate imobiliară, bazat pe cartea funciară, şi de faptul că, din motive economice, vânzarea imobilului nu ar fi eficientă, deoarece existenţa unor contracte de închiriere sau arendare de lungă durată ar face să scadă preţul de vânzare şi interesul pentru cumpărare.

G.2.2. Urmărirea silită imobiliară

- reglementarea acestei modalităţi de executare silită poartă amprenta decisivă a noului sistem de publicitate imobiliară, bazat pe cartea funciară, extins prin Legea nr. 7/1996 la nivelul întregii ţări, menit să asigure consolidarea proprietăţii imobiliare şi securitatea creditului ipotecar; de asemenea, s-a ţinut cont de reglementările din proiectul Noului Cod civil în materia cărţii funciare, precum şi de amendamentele propuse la acesta;
- în vederea evitării executărilor silite abuzive şi efectuării unor cheltuieli de executare excesive în raport cu valoarea creanţei, potrivit noii reglementări, nu se poate porni urmărirea imobiliară pentru creanţe a căror valoare nu depăşeşte 5.000 de lei, decât dacă debitorul nu are alte bunuri urmăribile;
- a fost instituită regula fundamentală privind **urmărirea imobilelor pe corpuri funciare**, iar nu individual, cu menţiunea că în cazul urmăririi imobilelor proprietate comună, dacă se urmăreşte doar cota-parte a debitorului din imobilul aflat în coproprietate comună, coproprietarii vor putea cere punerea în vânzare a întregului imobil aflat în indiviziune (coproprietate);
- au fost consacrate **reguli noi privind cererea de urmărire silită, încuviinţarea urmăririi, notarea începerii urmăririi silite** şi atunci când dreptul de proprietate nu este intabulat pe numele debitorului, ci numai înscris provizoriu;
- spre deosebire de reglementarea actuală, în sistemul noului Cod de procedură civilă, **licitaţia propriu-zisă şi adjudecarea** nu asigură dobândirea imediată a imobilului, ci **numai o dobândire provizorie** în folosul adjudecatarului, pentru a da posibilitatea debitorului, terţului dobânditor şi oricărei alte persoane interesate de a ataca, pe cale de contestaţie la executare, actul de adjudecare, în cazul în care vânzarea le-ar fi prejudiciabilă. Odată adjudecarea rămasă definitivă, adjudecatarul dobândeşte un drept real inatacabil, care nu mai poate fi contestat pe nicio altă cale;
- cât priveşte **efectele adjudecării**, trebuie semnalat că prin adjudecarea imobilului, adjudecatarul devine proprietar, iar prin intabulare dobândeşte dreptul de a dispune de imobilul cumpărat, potrivit regulilor de carte funciară. De la data intabulării, imobilul rămâne liber de orice ipoteci sau alte sarcini, locaţiunile şi celelalte acte juridice privitoare la imobil continuând să existe sau, după caz, fiind inopozabile terţului adjudecatar, în condiţiile dreptului comun. Spre deosebire de reglementarea actuală, potrivit noului Cod de procedură civilă, în cazul imobilelor înmatriculate în cartea funciară, orice cerere de evicţiune privind imobilul adjudecat este definitiv stinsă, indiferent dacă antecesorul tabular avea sau nu posibilitatea să atace înscrierea autorului nemijlocit ca fiind nevalabilă, cu excepţia imobilelor care n-au fost înscrise încă în cartea funciară, care pot fi revendicate în termen de 3 ani de la data înscrierii.

G.2.3. Eliberarea şi distribuirea sumelor realizate prin urmărirea silită

- ca element de noutate, prin proiectul noului Cod de procedură civilă se instituie o **procedură specifică privind distribuirea sumelor realizate prin urmărirea silită**, constând în fixarea unui termen pentru depunerea creanţelor, urmată de întocmirea de către executor a proiectului de distribuire a sumelor, ţinând seama de ordinea de preferinţă stabilită de lege, care este supus ulterior publicităţii în vederea efectuării eventualelor contestaţii;
- în cazul în care nu se formulează contestaţii sau acestea sunt respinse, proiectul de distribuire devine definitiv, iar executorul judecătoresc va proceda la eliberare, ţinând seama de specificul

anumitor creanțe, respectiv după cum acestea sunt sau nu afectate de termen, condiționale, contestate, în tot sau în parte, ori periodice;

- în cazul în care există obiecțiuni cu privire la proiectul de distribuire, se propune instituirea unei proceduri noi în vederea **concilierii părților interesate**. Dacă se ajunge la un acord al părților, executorul va lua act de acest acord și va proceda la repartizarea sumelor potrivit înțelegerii părților. Cel nemulțumit de proiectul de distribuire va putea introduce contestație la instanța de executare, care se va soluționa potrivit unei proceduri speciale, pentru preîntâmpinarea întârzierii în îndeplinirea executării silite.

G.3. Executarea silită directă

- au fost instituite **reguli generale privind executarea directă**, în natură, a titlurilor executorii constând în obligarea debitorului de a preda un bun mobil sau imobil ori, după caz, de a executa o obligație de a face sau de a nu face;
- una dintre **reglementările cu caracter de noutate** este aceea potrivit căreia **atribuirea, prin hotărâre judecătorească, a unui imobil sau obligația de a-l preda, lăsa în posesie ori în folosință cuprinde și obligația de evacuare a imobilului**, chiar dacă prin titlul executoriu nu s-a dispus în mod expres această măsură, deoarece este un efect direct al obligației principale stabilite în sarcina debitorului, nemaifiind, prin urmare, nevoie de un nou proces în vederea obținerii unui alt titlu având acest obiect;
- în cazul **predării silite a unui imobil,** s-a prevăzut că **efectuarea executării silite** se va face atât **în contra debitorului, cât și împotriva tuturor persoanelor care ocupă imobilul în fapt sau, după caz, fără nici un titlu opozabil creditorului**. În plus, s-a prevăzut că, în situația în care debitorul se reinstalează sau ocupă în mod abuziv, fără nici un titlu, imobilul din care a fost evacuat, el va putea fi evacuat din nou, la cererea proprietarului sau altei persoane interesate, în baza aceluiași titlu executoriu;
- s-au prevăzut, în **noutate absolută pentru dreptul românesc**, dispoziții specifice privind **efectuarea înscrierilor în cartea funciară**, caz în care nu este nevoie de apelul la organul de executare, fiind suficientă cererea adresată direct către biroul de cadastru și publicitate imobiliară, în baza titlului executoriu;
- tot ca o **noutate absolută**, în considerarea dificultăților materiale și personale de executare a titlurilor executorii având ca obiect încredințarea minorilor, stabilirea programului de vizitare a acestora și alte măsuri de ocrotire privitoare la aceștia, au fost instituite **reglementări privind executarea hotărârilor judecătorești referitoare la minori**:

  - dacă debitorul nu execută de bunăvoie obligația de a lăsa ca minorul să fie preluat de către creditor ori se opune la efectuarea programului de vizitare a minorului, executorul, la cererea creditorului, va sesiza instanța de executare în vederea aplicării unei amenzi civile, iar dacă după expirarea unui termen de o lună de la comunicarea încheierii de aplicare a amenzii, debitorul nu se conformează, executorul va trece la executarea silită;

  - executarea se va face, sub sancțiunea nulității executării, în prezența unui reprezentant al direcției generale de asistență socială și protecție a copilului și, când este necesar, a unui psiholog. A fost, de asemenea, instituită interdicția adresată oricărei persoane de a brusca minorul sau de a exercita presiuni asupra lui pentru a realiza executarea. Dacă executorul constată că însuși minorul refuză să îl părăsească pe debitor ori manifestă aversiune față de creditor, se va putea dispune de către instanța competentă un program de consiliere psihologică a minorului pentru o perioadă de maximum 3 luni, iar dacă și după această perioadă minorul se opune la executare, reprezentantul direcției de specialitate va sesiza de îndată instanța competentă pentru a se pronunța asupra menținerii măsurilor privitoare la minor care n-au putut fi puse în executare.

H. Proceduri speciale

Noul Cod de procedură civilă va cuprinde și unele proceduri speciale reglementate actualmente în alte acte normative, cum sunt: procedura punerii sub interdicție, divorțul, procedura de declarare a morții și

ordonanța de plată, precum și unele proceduri de mare importanță practică, cum este procedura cauțiunii judiciare.

În contextul modernizării procedurilor speciale în scopul clarificării rapide și eficiente a situațiilor litigioase, cu titlu de **noutate legislativă**, noul Cod de procedură civilă cuprinde și trei noi proceduri speciale: **evacuarea din imobilele deținute sau ocupate fără drept, procedura privitoare la înscrierea drepturilor dobândite în temeiul uzucapiunii** și **procedura cu privire la cererile de valoare redusă**. Această din urmă procedură a avut drept model legislativ prevederile Regulamentului Parlamentului European și al Consiliului nr. 861/2007 privind stabilirea unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă, edictat în scopul simplificării și accelerării soluționării litigiilor transfrontaliere privind creanțe cu valoare redusă. Spre deosebire de Regulamentul nr. 861/2007, al cărui domeniu de aplicare este circumscris litigiilor având ca obiect creanțe a căror valoare nu depășește 2.000 euro, reglementarea propusă se aplică cererilor a căror valoare nu depășește suma de 10.000 lei.

Pentru fiecare procedură în parte, s-a realizat clarificarea normativă a noțiunilor tehnico-juridice prin care se desemnează obiectul materiei reglementate, identificarea condițiilor de aplicare a procedurii speciale, instituirea unor reguli de declanșare a procedurilor și de soluționare a cererilor specifice domeniului reglementat.

H.1. Procedura divorțului

Ca și în alte materii, și aici s-a ținut seama de proiectul Codului civil și de amendamentele propuse la acesta, pentru coordonarea reglementării substanțiale cu cea procesuală:

- noul Cod de procedură civilă va conserva principiile reglementării existente a procedurii divorțului, cu **simplificarea aspectelor referitoare la divorțul prin acordul părților**;
- au fost propuse reglementări privind procedura divorțului pe baza cererii acceptate de pârât, procedura divorțului determinat de starea de sănătate a unuia dintre soți și procedura divorțului pentru separarea în fapt îndelungată;
- s-a clarificat normativ **regimul cererilor accesorii cererii de divorț**, privind exercitarea autorității părintești si contribuția părinților la cheltuielile de creștere si educare a copiilor, numele soților, locuința familiei;
- cu titlu de **noutate legislativă**, trebuie amintită reglementarea **cererii accesorii privitoare la acordarea de despăgubiri pentru prejudicii materiale si morale**, ca urmare a desfacerii căsătoriei, precum și a cererii pentru obligarea la plata unei prestații compensatorii între foștii soți, corespunzător și reglementărilor din proiectul Noului Cod civil și a amendamentelor la acesta.

H.2. Procedura punerii sub interdicție judecătorească

- reglementarea urmărește simplificarea procedurii, facilitând accesul prin formalități simple la mecanisme de soluționare a cererii;
- s-a accentuat importanța etapei cercetării cererii în care se realizează conlucrarea cu autorități, medici și instituții specializate în ocrotirea persoanelor cu maladii ce afectează sănătatea mintală, fiind implicată și instanța tutelară (instanța cu competențe în materia familiei, a ocrotirii minorilor, dar și a altor persoane fizice, reglementată ca atare în proiectul Noului Cod civil);
- cel aflat în situația de a fi pus sub interdicție este ascultat obligatoriu, iar **judecata** se face **cu participarea procurorului**.

H.3. Procedura de declarare a morții

- se propune o procedură simplificată și se instituie **posibilitatea ca instanța tutelară de la ultimul domiciliu cunoscut al celui a cărui moarte se cere a fi declarată să numească un curator**;
- se instituie un termen prefix, de 2 luni, în cursul căruia se efectuează formalitățile de publicitate și se primesc informațiile solicitate de instanță;
- **judecarea** se face **cu participarea procurorului**;
- hotărârea se comunică instituțiilor interesate și autorităților ce vor face mențiuni ori notări în registre publice.

H.4. Măsurile asigurătorii

- s-a urmărit îmbunătățirea cadrului legal în materia garanțiilor privind indisponibilizarea si conservarea bunurilor;
- garantarea debitorului este asigurată prin **instituirea măsurii cauțiunii**, iar, pentru soluționarea cu celeritate a cererilor, sunt aplicabile dispozițiile privind pronunțarea și motivarea hotărârii din materia ordonanței președințiale;
- măsurile asigurătorii luate de instanță vor fi supuse formalităților de publicitate, prin înscrierea acestora în Cartea funciară.

H.5. Procedura partajului judiciar

- reglementarea propusă instituie reguli mai accesibile părților pentru soluționarea cererilor de împărțeală, promovând **principiul soluționării litigiului pe baza înțelegerii părților**. Astfel, se conferă părților posibilitatea să ajungă la o înțelegere cu privire la împărțirea bunurilor în orice fază a procesului de partaj;
- principiile și interpretările dezvoltate în practica judiciară și în doctrină privitoare la procedura împărțelii judiciare, precum și regulile dezvoltate de practica vânzării prin bună învoială a bunurilor la licitație dobândesc caracter normativ, fiind reglementate, ca atare, în mod expres;
- în procedura împărțelii se admite și **concilierea parțială** (tranzacția parțială) relativă la o parte din bunurile supuse împărțelii, urmând ca procedura să continue numai cu privire la aspectele necuprinse în tranzacție;
- a fost revizuit **regimul juridic al hotărârii de partaj**, care, potrivit noii reglementări, are **efect constitutiv**, este **supusă numai apelului** și constituie **titlu executoriu pentru predarea efectivă a bunului**.

H.6. Procedura ordonanței președințiale

- proiectul aduce o serie de noutăți legislative, dintre care amintim:

  - **consacrarea normativă a condiției "aparenței de drept"** în admiterea ordonanței președințiale, condiție admisă unanim de jurisprudență;

  - **precizarea duratei maxime a măsurii dispuse prin ordonanță președințială**, astfel încât, dacă hotărârea nu cuprinde nicio mențiune privind durata sa și nu s-au modificat împrejurările de fapt avute în vedere, măsurile dispuse vor produce efecte până la soluționarea litigiului asupra fondului;

  - **transformarea cererii de ordonanță președințială într-o cerere de drept comun**;

  - citarea părților conform procedurii aplicabile în pricinile urgente va constitui regula;

  - **ordonanța președințială este supusă numai apelului**, care nu este suspensiv de executare;

  - au fost consacrate normativ soluțiile din jurisprudență si doctrină privitoare la autoritatea de lucru judecat a ordonanței președințiale.

H.7. Cererile posesorii

- noutatea reglementării constă în **simplificarea soluționării cererilor posesorii**, cărora urmează a li se aplica regulile aplicabile în materia ordonanței președințiale;
- s-a prevăzut expres regimul hotărârilor judecătorești sub aspectul autorității de lucru judecat.

H.8. Procedura ofertei de plată și consemnațiunii

- noua reglementare clarifică modalitățile în care se face oferta reală și consemnarea, ținând seama de soluțiile doctrinare și legislative prevăzute in Codul civil;
- cu caracter de noutate, se consacră **competența executorului judecătoresc de a efectua formalitățile somației si de a constata efectuarea plății si liberarea debitorului** printr-o încheiere care se comunică creditorului;
- s-a reglementat procedura anulării încheierii pentru nerespectarea condițiilor de validitate, de fond și de formă, ale ofertei si consemnațiunii;
- valorificând soluțiile doctrinei si ale jurisprudenței, s-a reglementat **oferta de plată în fața instanței**, printr-o procedură sumară, de natură să favorizeze efectuarea valabilă a plății.

H.9. Procedura ordonanței de plată

- la reglementarea procedurii ordonanței de plată au fost avute în vedere prevederile Ordonanței de urgență nr. 119/2007 privind măsurile pentru combaterea întârzierii executării obligațiilor de plată rezultate din contracte comerciale, care a transpus în dreptul intern Directiva Consiliului Uniunii Europene și a Parlamentului European nr. 2000/35/CE, cu mențiunea că domeniul de aplicare a reglementării propuse a fost extins și cu privire la raporturile dintre un întreprinzător și o autoritate contractantă;
- reglementarea se caracterizează prin preocuparea de a asigura cadrul procesual necesar pentru garantarea respectării drepturilor procesuale ale părților, dar și a exercitării acestora cu bună-credință, în scopul eliminării posibilităților de tergiversare a soluționării cauzelor;
- se instituie o **procedură judiciară simplificată** și **rapidă** pentru obținerea de către întreprinzătorul-creditor a titlului executoriu ce are ca obiect creanța constând în prețul mărfurilor/serviciilor furnizate;
- cu caracter de noutate, s-a prevăzut că, **în cazul nedepunerii întâmpinării, instanța**, față de circumstanțe, **poate considera aceasta ca o recunoaștere a pretențiilor creditorului**.

H.10. Procedura refacerii înscrisurilor și hotărârilor dispărute

- s-a propus reglementarea distinctă a situațiilor privind refacerea hotărârilor ori dosarelor dispărute în situația în care cauza se află în apel ori procesul se află în recurs;
- a fost reglementată și situația în care dosarul, inclusiv hotărârea, nu se pot reface, iar cauza se află în apel, caz în care instanța de apel va judeca din nou pricina în fond.

H.11. Cauțiunea judiciară

- reglementarea propusă instituie reguli privind stabilirea cauțiunii și depunerea ei și, cu titlu de **noutate legislativă**, stabilește că este permisă **constituirea cauțiunii din instrumente financiare**, care pot servi ca instrumente de plată, ori din **drepturi de ipotecă imobiliară** sau **mobiliară** ori dintr-o **creanță ipotecară**, cu acordul expres al beneficiarului cauțiunii;
- noua reglementare prevede posibilitatea ca, în locul bunurilor aduse cu titlu de cauțiune, instanța să încuviințeze garantarea măsurilor judiciare prin aducerea unui garant, cu acordul expres al beneficiarului cauțiunii;
- procedura restituirii cauțiunii este reglementată în mod detaliat.

H.12. Evacuarea din imobilele deținute sau ocupate fără drept

- se instituie o **procedură simplificată** și **facultativă** pentru soluționarea litigiilor privind evacuarea din imobilele folosite sau ocupate fără drept de foștii locatari sau alte persoane;
- **competența** soluționării cererilor în această materie aparține judecătoriei în circumscripția căreia se află imobilul ocupat fără drept ori închiriat sau arendat;
- se instituie o **procedură judiciară sumară** pentru soluționarea cererii de evacuare:

  - cererea se judecă cu citarea părților, cu excepția cazului în care evacuarea imobilului pentru neplata chiriei sau arenzii se solicită în baza unui contract care constituie, pentru plata acestora, titlu executoriu;
  - cererea se judecă, **de urgență, în camera de consiliu**:
  - hotărârea de evacuare este **executorie** și **este supusă numai apelului**;
  - **limitarea apărărilor pârâtului**, care nu poate formula, în cadrul acestei proceduri, cerere reconvențională, de chemare în judecată a altei persoane sau în garanție, pretențiile sale urmând a fi valorificate numai pe cale separată;
  - instituirea unor reguli procedurale speciale privind suspendarea executării;
- sunt prevăzute reglementări speciale privind judecarea cererilor având ca obiect încetarea abuzului de folosință, efectuarea reparațiilor și restrângerea folosinței spațiului închiriat, care urmează a fi soluționate cu procedura ordonanței președințiale, dată, în toate cazurile, cu citarea părților.

H.13. Procedura privitoare la înscrierea drepturilor dobândite în temeiul uzucapiunii

se propune instituirea unei **proceduri facile** pentru soluționarea cererilor de înscriere a drepturilor reale imobiliare dobândite în temeiul uzucapiunii;

- **competența** soluționării cererilor în această materie aparține **judecătoriei în circumscripția căreia este situat imobilul**;
- potrivit noii proceduri, instanța dispune emiterea unei **somații**, care este supusă formalităților de publicitate;
- în termen de 6 luni de la efectuarea formalităților de publicitate, persoanele interesate pot face **opoziție**;
- în cazul în care nu au fost formulate opoziții sau dacă cel înscris în cartea funciară este decedat, şi-a încetat existența juridică sau a renunțat la judecată, instanța, după ascultarea martorilor şi verificarea îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege, se pronunță asupra cererii prin **încheiere**, dată fără citarea părților;
- în cazul în care s-au formulat opoziții la cererea de înscriere, acestea se comunică reclamantului pentru a formula întâmpinare; cererea se soluționează în şedință publică, cu citarea reclamantului şi a oponenților;
- **încheierea** sau, după caz, **hotărârea este supusă numai apelului**;
- în temeiul încheierii sau al hotărârii judecătoreşti de primă instanță, reclamantul poate cere înscrierea provizorie a dreptului ce a uzucapat;
- reclamantul este considerat **proprietar de la data înscrierii**, în condițiile legii, **în cartea funciară a dreptului de proprietate dobândit în temeiul uzucapiunii**.

I. Procesul civil internațional

Referitor la procesele cu elemente de extraneitate, întrucât tendința modernă în legislația comparată promovează un *corpus* de norme dând soluții proprii la problemele specifice domeniului, plasându-l ca diviziune finală fie în legea de drept internațional, fie în Codul de procedură civilă, s-a optat pentru includerea reglementării *de lege lata* în domeniul dreptului internațional privat (*Legea nr.105/1992*) cu privire la aspectele procedurale în Codul de procedură civilă, normele de drept substanțial referitoare la raporturile cu elemente de extraneitate cuprinse în prezent în Legea nr. 105/1992 urmând a fi incluse în proiectul Codului civil.

Soluțiile reținute se înscriu în orientările consacrate, neevidențiindu-se nevoia vreunor inovații. Registrul tematic al normelor aplicabile procesului civil internațional cuprinde preponderent următoarele:

- aspectele privitoare la competența instanțelor româneşti în litigiile cu elemente de extraneitate;
- problematica recunoaşterii şi executării în România a hotărârilor judecătoreşti străine, acestora fiindu-le asimilate şi sentințele arbitrale străine, fie ele pronunțate în arbitraje interne sau internaționale;
- menținerea în privința *exequatur*-ului a tradiției legiuitorului şi doctrinei române, neprocedându-se la examinarea pe fond a hotărârii.

Ținând seama de dinamica materiei reglementărilor privind procesul civil internațional la nivel comunitar şi nu numai, *dispozițiile propuse urmează a se aplica* proceselor de drept privat cu elemente de extraneitate *numai în măsura în care prin tratatele internaționale la care România este parte sau prin dreptul Uniunii Europene nu se prevede altfel.*

3. Alte informații

La elaborarea soluțiilor legislative ale noului Cod de procedură civilă al României au fost avute în vedere **instrumente normative naționale şi internaționale**, dintre care amintim următoarele:

- Constituția României, republicată;
- Codul de procedură civilă al României în vigoare;
- Codul de procedură civilă din anul 1940 ("Carol al II-lea");
- Codul de procedură civilă al provinciei Quebec (Canada);
- Codul de procedură civilă francez; Legea nr. 91-650 din 9 iulie 1991 pentru reforma procedurilor civile de execuție; Decretul nr. 2006-936 din 27 iulie 2006 relativ la procedurile de urmărire imobiliară şi de distribuire a prețului unui imobil;

- Codul de procedură civilă italian;
- Codul de procedură civilă elvețian;
- Codul de procedură civilă german;
- Codul de procedură civilă finlandez;
- Codul de procedură civilă olandez;
- Codul de executare al Republicii Moldova;
- Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale;
- Directiva 2000/35/CE privind combaterea întârzierii la plată în tranzacțiile comerciale;
- Regulamentul Parlamentului European şi al Consiliului nr. 44/2001 privind competența, recunoaşterea şi executarea hotărârilor în materie civilă şi comercială;
- Regulamentul Parlamentului European şi al Consiliului nr. 805/2004 privind crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate;
- Regulamentul Parlamentului European şi al Consiliului nr. 1.896/2006 privind instituirea procedurii europene a somației de plată;
- Regulamentul Parlamentului European şi al Consiliului nr. 861/2007 privind stabilirea unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă;
- Lucrările comisiei constituite la nivelul Uniunii Europene pentru redactarea unui cod judiciar european;
- Codul de procedură civilă model pentru America de Sud, elaborat de Institutul Sud-American de Drept Procesual;
- Principiile Procedurii civile transnaționale elaborate sub auspiciile Institutului American de Drept şi UNIDROIT.

Secțiunea a 3-a
Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impactul macro-economic

Deşi nu va avea un impact macroeconomic direct, se anticipează că, prin impactul asupra mediului de afaceri, noul Cod de procedură civilă va avea, pe termen mediu şi în mod indirect, şi un impact macroeconomic pozitiv.

2. Impactul asupra mediului de afaceri

Dezvoltarea relațiilor specifice economiei de piață impune soluționarea cu rapiditate a litigiilor în această materie. Toate normele conținute de proiect sunt destinate creşterii calității şi eficienței activității de judecată şi reducerii duratei procesului civil, cu asigurarea tuturor garanțiilor procesuale, au impact nemijlocit şi asupra relațiilor sociale ce țin de mediul de afaceri. De asemenea, noua reglementare privind executarea hotărârilor judecătoreşti şi a altor titluri executorii conținută de Codul de procedură civilă va avea o puternică rezonanță în planul încurajării reformei economice şi a mediului de afaceri.

3. Impactul social

Prin obiectul său de reglementare şi caracterul normelor sale, adresând-se subiectelor de drept angajate în proceduri judiciare în materie civilă, proiectul are un puternic impact social.

4. Impactul asupra mediului

Proiectul nu are un astfel de impact.

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât şi pe termen lung (5 ani)

Pentru a fi puse în aplicare, soluțiile legislative propuse prin proiectul Codului de procedură civilă trebuie să fie dublate de acțiuni eficiente de ordin administrativ-organizatoric din partea executivului, de natură să permită desfăşurarea în condiții optime a procedurilor în fața instanței de judecată, comunicarea eficientă a actelor de procedură şi facilitarea accesului cetățenilor la justiție. Impactul măsurilor preconizate

prin proiect necesită o abordare globală, bazată pe o analiză aprofundată privind punerea efectivă în aplicare a noilor norme procedurale, revenind, aşa cum este firesc, în sarcina viitoarei legi pentru punerea în aplicare a proiectului să prevadă impactul financiar al acestuia. Menţionăm că noul cod nu va intra în vigoare decât ulterior publicării legii de aplicare, şi anume la data ce va fi prevăzută în cuprinsul acesteia. De aceea, aprecierea impactului financiar, care va trebui să se raporteze la momentul intrării în vigoare a legii, nu poate fi făcută decât ţinând seama de condiţiile socio-economice de la acel moment.

Secţiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislaţiei în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare

Adoptarea proiectului noului Cod de procedură civilă impune promovarea unei legi pentru punerea în aplicare a acestuia. Legea pentru punerea în aplicare a Codului de procedură civilă va avea ca obiect de reglementare, în esenţă, pe de o parte, măsuri de ordin legislativ vizând corelarea, modificarea, completarea şi/sau abrogarea dispoziţiilor legilor speciale cu incidenţă în materia dreptului procesual civil, dar şi în alte domenii, iar, pe de altă parte, măsuri de ordin financiar, organizatoric, logistic şi de asigurare a personalului. Precizăm, în acest context, că proiectul prevede obligativitatea promovării de către Guvern, a proiectului legii de aplicare a codului, într-un termen de recomandare de 6 luni de la data publicării noului Cod de procedură civilă. De asemenea, legea de aplicare va trebui să fie aceeaşi şi pentru Noul Cod civil, astfel încât aceste două importante acte normative – corelate între ele – să intre în vigoare în acelaşi moment.

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislaţia comunitară în materie

La edictarea soluţiilor legislative cuprinse în proiectul noului Cod de procedură civilă s-a avut în vedere ca dispoziţiile propuse să nu contravină sau să facă dificilă aplicarea directă a unor instrumente juridice comunitare, dintre care amintim următoarele:

- Regulamentul Parlamentului European şi al Consiliului nr. 44/2001 privind competenţa, recunoaşterea şi executarea hotărârilor în materie civilă şi comercială;
- Regulamentul Parlamentului European şi al Consiliului nr. 805/2004 privind crearea unui titlu executoriu european pentru creanţele necontestate;
- Regulamentul Parlamentului European şi al Consiliului nr. 1.896/2006 privind instituirea procedurii europene a somaţiei de plată;
- Regulamentul Parlamentului European şi al Consiliului nr. 861/2007 privind stabilirea unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă.

3. Decizii ale Curţii Europene de Justiţie şi alte documente

Nu este cazul.

4. Evaluarea conformităţii

Proiectul nu are astfel de implicaţii.

5. Alte acte normative şi/sau documente internaţionale din care decurg angajamente

A se vedea pct. 2.

Secţiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informaţii privind procesul de consultare cu organizaţii neguvernamentale, institute de cercetare şi alte organisme implicate

Etapa I – primirea şi analiza observaţiilor şi propunerilor primite în urma afişării proiectului noului Cod de procedură civilă pe site-ul Ministerului Justiţiei

În scopul asigurării unor consultări publice cât mai eficiente, proiectul noului Cod de procedură civilă a fost adus la cunoştinţa publicului începând cu data de 17 martie 2008 prin afişare pe site-ul Ministerului Justiţiei.

Concomitent, proiectul a fost trimis **instanțelor**, cărora li s-a solicitat transmiterea de observații și propuneri. De asemenea, proiectul a fost înaintat principalelor centre universitare de profil (București, Cluj, Timișoara, Iași, Sibiu și Craiova), fiind astfel supus **expertizei pertinente a unor reprezentanți marcanți ai școlii de drept românești**.

Drept urmare, în decursul perioadei martie-septembrie 2008 au fost primite observații și propuneri pe marginea proiectului Noului Cod de procedură civilă din partea categoriilor profesionale interesate în aplicarea legislației procesual-civile, precum și din partea instanțelor judecătorești.

Toate observațiile și propunerile primite cu ocazia acestei prime etape a dezbaterii publice au fost centralizate și analizate în cadrul lucrărilor plenului Comisiei pentru elaborarea noului Cod de procedură civilă, fiind efectuate modificările și completările corespunzătoare pe textul proiectului.

Forma astfel rezultată a fost din nou adusă la cunoștința publicului prin afișarea proiectului pe site-ul Ministerului Justiției începând cu data de 5 septembrie 2008.

Concomitent cu analiza observațiilor și propunerilor primite în etapa I, au avut loc:

- în perioada **7-10 februarie 2008,** la Peștera, jud. Dâmbovița, simpozionul cu tema *„Proiectul de modificare a Codului de procedura civila - Executarea silită"*, organizat de Camera Executorilor Judecătorești de pe lângă Curtea de Apel Ploiești;
- în datele de **23** și **24 mai 2008,** la Facultatea de Drept a Universității din București, o conferință cu tema *"Impactul proiectului noului Cod de procedura civila si a proiectului noului Cod civil asupra mediului de afaceri"*, la care au participat cadre didactice universitare, judecători, avocați, notari publici, executori judecătorești și reprezentanți ai mediului de afaceri.

<u>Etapa a II-a - întâlniri de lucru cu reprezentanți ai categoriilor profesionale interesate în aplicarea legislației procesual-civile, precum și cu instanțele judecătorești</u>

Pe lângă observațiile și propunerile transmise Ministerului Justiției în perioada martie-septembrie 2008, au fost primite și solicitări din partea diferitelor asociații profesionale și din partea reprezentanților societății civile pentru organizarea de întâlniri de lucru în vederea analizării proiectului noului Cod de procedură civilă.

În scopul asigurării unei dezbateri publice cât mai largi, în etapa a II-a a procesului de consultare au avut loc întâlniri de lucru la care au fost invitați să participe reprezentanții diferitelor categorii profesionale din sistemul justiției (judecători, procurori, avocați, executori judecătorești, notari publici, precum și asociații profesionale ale acestora) și organizațiile neguvernamentale interesate în aplicarea legislației procesual civile. În vederea realizării unei dezbateri publice eficiente, participanții au fost grupați în funcție de domeniu, după cum urmează:

I. judecători;
II. avocați, notari publici, consilieri juridici;
III. executori judecătorești, executori bancari, reprezentanți ai Băncii Naționale a României, ai Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, ai Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare;
IV. societatea civilă - organizații neguvernamentale, alte asociații profesionale;

Întâlniri de lucru mai sus amintite au avut loc astfel:

- în datele de **18** și **19 iunie 2008**, în cadrul **Congresului Avocaților**, organizat la Costinești de Consiliul Uniunii Naționale a Barourilor din România;
- în data de **14 iulie 2008**, când proiectul a fost discutat în **Comisia de dialog social** în cadrul Ministerului Justiției;
- în data de **9 septembrie 2008**, cu participarea **organizațiilor neguvernamentale** interesate de dezbaterea proiectului și a reprezentanților Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești din România, ai Asociației Române a Băncilor, ai Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România, ai Uniunii Colegiilor Consilierilor Juridici din România, ai Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, ai Băncii Naționale a României și ai Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului;
- în data de **15 septembrie 2008**, când a avut loc o dezbatere cu **judecătorii** desemnați de conducerile curților de apel și cu **reprezentanți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, ai Consiliului Superior al Magistraturii și ai Institutului Național al Magistraturii.**

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ

A se vedea pct. 1.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative

Proiectul nu are astfel de implicații.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente

5. Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul de lege, prin avizul nr.1507/26.11.2008.

6. Alte informații

Este necesar avizul Consiliului Superior al Magistraturii.

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

A se vedea Secțiunea a 6-a pct. 1.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Proiectul nu are astfel de implicații.

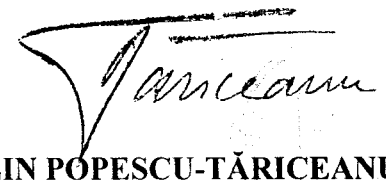
Secțiunea a 8-a
Măsuri de implementare

1. Măsuri de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege alăturat, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM – MINISTRU

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU